

Utvärdering av sju timmars arbetsdag 2024– 2025

2025-05-15

|

Versionshantering

Formaterat: Avstånd Efter: 12 pt, Radavstånd: enkelt

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av

Innehåll

1 Introduktion..... 3

1.1 Uppdraget 3

1.1.1 Datainsamling..... 4

2 Resultat 4

2.1.1 Arbetsmiljö..... 4

2.1.2 Andel utbildad personal 6

2.1.3 Personalomsättning 7

2.1.4 Sjukfrånvaro 7

3 Sammanfattning med slutsats 9

1 Introduktion

Utvärderingen är en redovisning av förvaltningens uppdrag att införa sju timmars arbetsdag på två förskolor under 2024 och ytterligare två förskolor 2025. Utvärderingen fokuserar på de två förskolor som har haft sju timmars arbetsdag sedan januari 2024. Det är för tidigt att utvärdera förskolorna där införandet skedde 2025.

Förvaltningen har samlat värdefull erfarenhet av hur införandet av sju timmars arbetsdag påverkar rektors arbetsmiljö, samt identifierat fördelar och utmaningar i organiseringen av införandet. Utifrån detta har förvaltningen utvecklat arbetssätt för hur rektor ska stödjas vid införandet framöver.

1.1 Uppdraget

I samband med sammanträdet 2023-05-31 (§ 113) gav förskolenämnden förvaltningen följande uppdrag:

1. Förvaltningen får i uppdrag att på två förskolor införa sju timmars arbetsdag. Införandet ska omfatta förskollärare och barnskötare i förskolor där andelen utbildad personal är låg idag i något av Göteborgs stads socioekonomiskt utsatta områden.
2. Utifrån detta ska sedan en utvärdering som kan ligga till grund för ett bredare införande av kortare arbetstid i förskolor i utsatta områden göras.

Förvaltningen införde i januari 2024 sju timmars arbetsdag på två förskolor varav en är placerad i Nordost, Eriksbo Västergärde 12 och en är placerad på Hisingen, Konvaljegatan 8.

Inför 2025 fanns ett nytt uppdrag från kommunfullmäktige om att utöka arbetet med sju timmars arbetsdag på ytterligare två förskolor. De enheter som berörs av insatsen 2025 är Galaxgatan 1 i Bergsjön och Korsåsliden 29 / Smaragdgratan 28 i Sydväst (sammanslagen förskola). Införandet av sju timmars arbetsdag gjordes i mars respektive april 2025.

Förskolenämnden har också gett förvaltningen följande uppdrag i samband med beslut om genomförandeplan 2025:

Förskoleförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för sju timmars arbetsdag som norm inom förskolan i socioekonomiskt utsatta områden.

Mot bakgrund av att sju timmars arbetsdag skulle införas på ytterligare två förskolor under 2025 stämde hanteringen av med presidiet och förvaltningen gjorde en delutvärdering av införandet vid utgången av 2024 och beslut fattades om att en mer omfattande utvärdering görs under 2025.

1.1.1 Datainsamling

Totalt har sex arbetsmiljöenkäter skickats ut till barnskötare och förskollärare på Eriksbo Västergärde 12 och Konvaljegatan 8 under perioden december 2023-mars 2025. Galaxgatan 1 och Korsåsliden 29/Smaragdgatan 28 (sammanslagen enhet) har i dagsläget fått en enkät i mars, som sedan mäts mot uppföljande enkäter.

I enkäten uppger medarbetarna både sin arbetsplats och befattning men är i övrigt anonym. Varje enkät innehåller frågor om arbetsmiljön med fyra svarsalternativ:

1. Håller inte alls med (negativt)
2. Håller inte med (negativt)
3. Håller med (positivt)
4. Håller helt med (positivt)

De frågor som ställts i enkäten är:

1. Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete.
2. Jag har tillräckligt med tid för att utföra mina arbetsuppgifter.
3. Jag kan påverka min arbetsmängd.
4. Jag har förutsättningar för att få den återhämtning jag behöver i arbetet.
5. Jag kopplar ifrån arbetet digitalt på min fritid.
6. Jag har en hälsosam balans mellan arbete och privatliv.

Utöver arbetsmiljöenkäten har ett antal nyckeltal för förskolorna följts. Nyckeltalen utgår från uppdraget samt utifrån faktorer som förvaltningen bedömt säger något om förskolornas förutsättningar. Dessa är sjuktal, personalomsättning och andel utbildad personal. Nyckeltalen är tagna från källorna Nekksus, Qlik och SCB. För att nyckeltalen skall bli jämförbara har uttagen begränsats till helåren 2022 och 2024.

2 Resultat

Nedan sammanfattas data om arbetsmiljön på de förskolor där införandet av sju timmars arbetsdag har skett. Här finns även erfarenheter från rektorerna på dessa förskolor. En sammanställning över nyckeltalen, andel utbildad personal, personalomsättning och sjukfrånvaro redovisas.

2.1.1 Arbetsmiljö

Förskolorna Eriksbo Västergärde 12 och Konvaljegatan 8 började tillämpa schemalagda sju timmars arbetsdagar i januari 2024. Galaxgatan 1 och Korsåsliden 29/Smaragdgatan 28 påbörjade sin period sju timmars arbetsdagar i mars respektive april 2025.

Införandet av sju timmars arbetsdag föregicks av en informationsfas mellan rektor och personal. Även vårdnadshavare fick information.

Inför införandet arbetade rektorerna intensivt med att få till en schemaläggning utifrån uppdraget. Schemaläggningen uppfattades som komplicerad eftersom förvaltningens administrativa system på förskolorna försvårade arbetet. En annan utmaning vid schemaläggningen var att försöka undvika att barnen skulle möta flera olika personal under sin dag på förskolan. Rektorerna och personalen har provat sig fram med olika typer av scheman för att få ihop verksamheten och ser att detta arbete utvecklat verksamheten att tänka på nya sätt. Schemaläggningen är en process som tar tid och rektorerna beskriver hur de hela tiden behöver justera utifrån vunna erfarenheter. Svårast verkar vara att få till planeringstiden inom schemastrukturen.

Nödvändiga rekryteringar, i samband med förändrat schema av införandet av sju timmars arbetsdag, har fungerat väl genom förvaltningens ordinarie processer.

Rektorerna för förskolorna vid införandet 2025 (Galaxgatan 1 och Korsåsliden 29/Smaragdsgatan 28), fick god hjälp och stöd av rektorerna för det tidigare införandet. Förvaltningen ser att omorganiseringen till sju timmars arbetsdag för rektor tar cirka sex månader och att det finns ett behov av att förstärka kompetensen runt rektorer som inför sju timmars arbetsdag. Utifrån erfarenheterna har förvaltningen därför påbörjat kompetensutveckling för utvalda administratörer i schemaläggningssystemet och erfarenhetsutbyte mellan rektorernas verksamhetsekonomer.

Rektor ser också en skillnad i personalens inställning till den reducerade arbetstiden, från en enbart positiv upplevelse vid införandet, till att år två, känna utmaningar med att hinna med arbetsuppgifterna. Uppdraget är oförändrat samtidigt som tiden för undervisningen har minskat. Rektorerna vittnar om att personalen försöker hinna med samma arbetsuppgifter på kortare tid. Detta har inneburit att rektor behövt utveckla verksamheten och leda en diskussion med personalen om hur man finner nya arbetssätt med en förändrad organisation. Här kan förvaltningen erbjuda stöd till rektor i förändringsledning och i återhämtning på arbetsplatsen.

Ytterligare en utmaning är rektors budget. Utifrån minskad efterfrågan på platser på grund av befolkningsminskningen, och därmed minskad ekonomisk tilldelning, försvåras rektors uppdrag att organisera personalen.

Kommunikationsinsatser för personal och vårdnadshavare vid införandet av sju timmars arbetsdag finns på plats. Detta för att underlätta rektors arbete.

2.1.1.1 Arbetsmiljöenkäter till personalen

På Eriksbo Västergärde 12 och Konvaljegatan 8 har totalt sex arbetsmiljöenkäter skickats ut till barnskötare och förskollärare under perioden december 2023 till mars 2025.

Galaxgatan 1 och Korsåsliden 29/Smaragdgatan 28 har vid tillfället för utvärderingen hunnit få en enkät (mars) för att mäta verksamheten innan förändringen till sju timmars arbetstid. Denna enkät jämförs under året med kommande enkäter.

Över tid syns en märkbar förändring i resultaten för Eriksbo Västergärde 12 och Konvaljegatan 8. Andelen positiva svar har ökat och medarbetarna känner en ökad positiv inställning till sin arbetsmiljö. Störst förändring ses i frågan ”jag kan påverka min arbetsmängd” där det har skett en tydlig förbättring. En jämförelse av svaren mellan befattningarna visar att barnskötare tenderar att ha en mer negativ upplevelse än förskollärare, när det gäller frågor som rör arbetsmängd och återhämtning.

Svarsfrekvensen på de arbetsmiljöenkäter som skickas ut till personalen visar en ökning över tid, men har vid sista mätningen minskat något.

En jämförelse av svaren i arbetsmiljöenkäten mellan olika perioder har också visat en förändring där andelen positiva svar (håller med/håller helt med) har ökat, särskilt i december månad. I mätningen från december 2024 svarade ingen medarbetare ”håller inte alls med”. Detta har kvarstått även i mars 2025. Några fler svarade i mars 2025 ”håller inte med”, jämfört med i december 2024 men svarsfrekvensen var lägre, 50% i mars 2025 jämfört med decembers 90% svarsfrekvens 2024.

Jämfört med mätningen i december 2023 som gjordes inför projektstart har en förskjutning skett i balansen mellan svaren ”håller med” / ”håller helt med” och ”håller inte alls med” / ”håller inte med”. Denna förändring indikerar att en större andel av medarbetarna nu har en mer positiv inställning till sin arbetsmiljö. De frågor som har minst positiva svar över tid är frågor som rör arbetsmängd och återhämtning, fråga 3 och 4.

2.1.2 Andel utbildad personal

Andel utbildad personal är ett mått som beräknar tillsvidareanställda. Det lägsta av förvaltningens avgångar respektive rekryteringar ställs i relation till antalet anställningar i december föregående år. Mätdatum för nyckeltalet är oktober 2022 oktober och 2024. I nyckeltalet andel utbildad personal ingår förskollärare med legitimation och barnskötare.

På Eriksbo Västergärde 12 var andel utbildad personal 100 procent både i oktober 2022 och i oktober 2024. På Konvaljegatan 8 var andel utbildad personal 80 procent i oktober 2022 och 84,7 procent i oktober 2024.

På Eriksbo Västergärde 12 har antalet förskollärare varit stabilt 33 procent och på Konvaljegatan 8 har den procentuella andelen förskollärare minskat från 55 till 46 procent.

Förskola	2022	2024	Förändring
Eriksbo Västergärde 12	33%	22%	10%
Konvaljegatan 8	55%	46%	9%

Tabell 3 Andel utbildad personal per förskola. Mätdatum oktober respektive år.

I jämförelse mellan 2022 och 2024 är andel utbildad personal på totalen i princip oförändrad på båda förskolorna. Flera förskolor i förvaltningen har ökat andel förskollärare samtidigt, då andra insatser har skett under samma period och fler förskollärare med legitimation har anställts i förvaltningen.

2.1.3 Personalomsättning

Måttet mäter dels totalt antal anställningar per helår, totala antal avslutade anställningar och nyanställda på förskolan.

På Eriksbo Västergärde 12 har personalomsättningen minskat från 10 procent (2022) till 0 procent (2024). Personalomsättningen är alltså oförändrad. Konvaljegatan 8 har en minskning av personalomsättningen från 10 procent (2022) till 0 procent (2024).

Förskola	2022	2024	Förändring
Eriksbo Västergärde 12	0	0	0
Konvaljegatan 8	10%	0%	10

Tabell 3 Personalomsättning i procent per förskola. Mätdatum december respektive år.

Personalomsättningen i förvaltningen har minskat genomgående på grund av den anställningsbegränsning som funnits fram till september 2024.

2.1.4 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron presenteras i procent, vilket är förhållandet mellan antalet sjuktimmar och ordinarie arbetstid i timmar.

Sjukfrånvaron brukar redovisas i kort frånvaro (1–14 dagar) dagar och lång frånvaro (15+ dagar).

De deltagande enheterna i projektet är små förskolor vilket ger små grupper i de olika befattningarna. Sammantaget ger mindre händelser för enskilda medarbetare stora effekter på statistiken i sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron är ett av de måtten som frekvent skiftar. Kurvan för personalens sjukfrånvaro brukar följa barnens, det vill säga sjukfrånvaron är som högst januari till mars. Därför mäts sjukfrånvaron per helår med jämförelse för december 2022 med december 2024.

Eriksbo Västergärde 12

Förskollärare har haft en lägre sjukfrånvaro än barnskötarna sedan 2022. Den ackumulerade frånvaron för de olika befattningarna har närmat sig varandra, främst på grund av att långtidssjukfrånvaron för barnskötarna har minskat. Barnskötare har dock fortfarande procentuellt högre sjukfrånvaro än förskollärare.

Eriksbo Västergärde 12	Ack 2022 %	Ack 2024%
Förskollärare		
<i>Kort</i>	3,9	2,5
<i>Lång</i>	0	0
Barnskötare		
<i>Kort</i>	4,1	3,5
<i>Lång</i>	6,8	2,3

Tabell 1 Ackumulerad total sjukfrånvaro på kort och lång sikt per befattning och per förskola, helår.
Mätdatum december respektive år.

Konvaljegatan 8

Förskollärare har haft en lägre ackumulerad sjukfrånvaro än barnskötare sedan 2022. Den ackumulerade frånvaron för de olika befattningarna har närmast sig varandra, främst på grund av att långtidssjukfrånvaron för barnskötarna har minskat. Barnskötare har dock fortfarande procentuellt högre sjukfrånvaro än förskollärare.

Konvaljegatan 8	Ack 2022 %	Ack 2024 %
Förskollärare		
<i>Kort</i>	7,3	4,5
<i>Lång</i>	1,2	0,7
Barnskötare		
<i>Kort</i>	4,5	3,3
<i>Lång</i>	4,3	2,1

Tabell 2 Ackumulerad total sjukfrånvaro på kort och lång sikt per befattning och per förskola, helår.
Mätdatum december respektive år.

Den totala sjukfrånvaron för Eriksbo Västergärde 12 och Konvaljegatan 8 har minskat för både förskollärare och barnskötare. Långtidssjukfrånvaron har minskat totalt, korttidssjukfrånvaron har vid sista mätperioden gått upp på båda förskolorna.

För att kunna jämföra utfallet för förskolor med sju timmars arbetsdag har en kontrollgrupp tagits fram. Det är förskolor i samma område med liknande index.

För kontrollgruppen till Eriksbo Västergärde 12 har sju av tio enheter minskat i kort, lång och ackumulerad sjukfrånvaro för antingen barnskötare eller förskollärare. Det var två av tio enheter i kontrollgruppen som hade minskat i båda grupperna (barnskötare och förskollärare), likt Eriksbo Västergärde 12.

I kontrollgruppen för Konvaljegatan 8 var det två av två enheter där någon av grupperna barnskötare och förskollärare hade minskat i kort, lång och ackumulerad sjukfrånvaro. Det var ingen av de två enheterna i kontrollgruppen som minskade för både barnskötare och förskollärare. Konvaljegatan minskade dock i samtliga grupper.

Förvaltningens slutsats är att det finns tendenser att införandet av sju timmars arbetsdag har påverkat Eriksbo och Konvaljegatan positivt när det gäller sjukfrånvaron, men då man kan se liknande tendenser i kontrollgruppen går det inte att utesluta att det finns andra faktorer som också påverkat sjukfrånvaron.

Sammanfattningsvis ser förvaltningen att för samma period, har en nedgång i sjuktagen skett för samtliga förskolor, Eriksbo Västergärde 12, Konvaljegatan 8 och i kontrollgruppen.

3 Sammanfattning med slutsats

Utifrån arbetsmiljöperspektivet indikerar enkätsvaren att det skett en övergripande positiv utveckling av arbetsmiljön till följd av införandet av sju timmars arbetsdag. Rektorerne för de aktuella förskolorna bekräftar resultaten och säger sig se en minskad stress hos personalen under år ett av införandet, medan andra utmaningar uppstår under år två. Därför utvecklar förvaltningen sitt stöd till rektor vid införanden av sju timmars arbetsdag.

Vid flera förskolor har andelen förskollärare ökat samtidigt som andra insatser har skett och fler förskollärare med legitimation har anställts i förvaltningen. Detta överensstämmer med kontrollgruppen och därför kan förvaltningen inte dra slutsatsen att införandet av sju timmarsarbetsdag bidragit till ökad lärartäthet eller fler utbildad personal.

Personalomsättningen har minskat över lag i verksamheten på grund av den anställningsbegränsning som funnits fram till september 2024. Det är därför svårt att i nuläget avgöra effekten av införandet av sju timmars arbetsdag.

En positiv trend med minskad sjukfrånvaro över åren syns för både förskollärare och barnskötare, vilket kan tyda på förbättrade arbetsförhållanden. Förskollärare har generellt haft lägre sjukfrånvaro än barnskötare, men skillnaden mellan grupperna har minskat över tid, främst på grund av minskad långtidssjukfrånvaro för barnskötarna.

Förvaltningen kan ännu inte utläsa vad sju timmars arbetsdag har bidragit till utifrån högre andel utbildad personal eller förändrad personalomsättning. Det har dock skett en förskjutning mot mer positiva svar i arbetsmiljöenkäten och sjukfrånvaron har sänkts. Förvaltningen fortsätter följa förskolor med införande av sju timmars arbetsdag.